

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość
Stare Drzewce

1. Nazwa

PARK KRAJOBRAZOWY

2. Czas powstania

I ćw. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Stare Drzewce
67-407 Szlichtyngowa

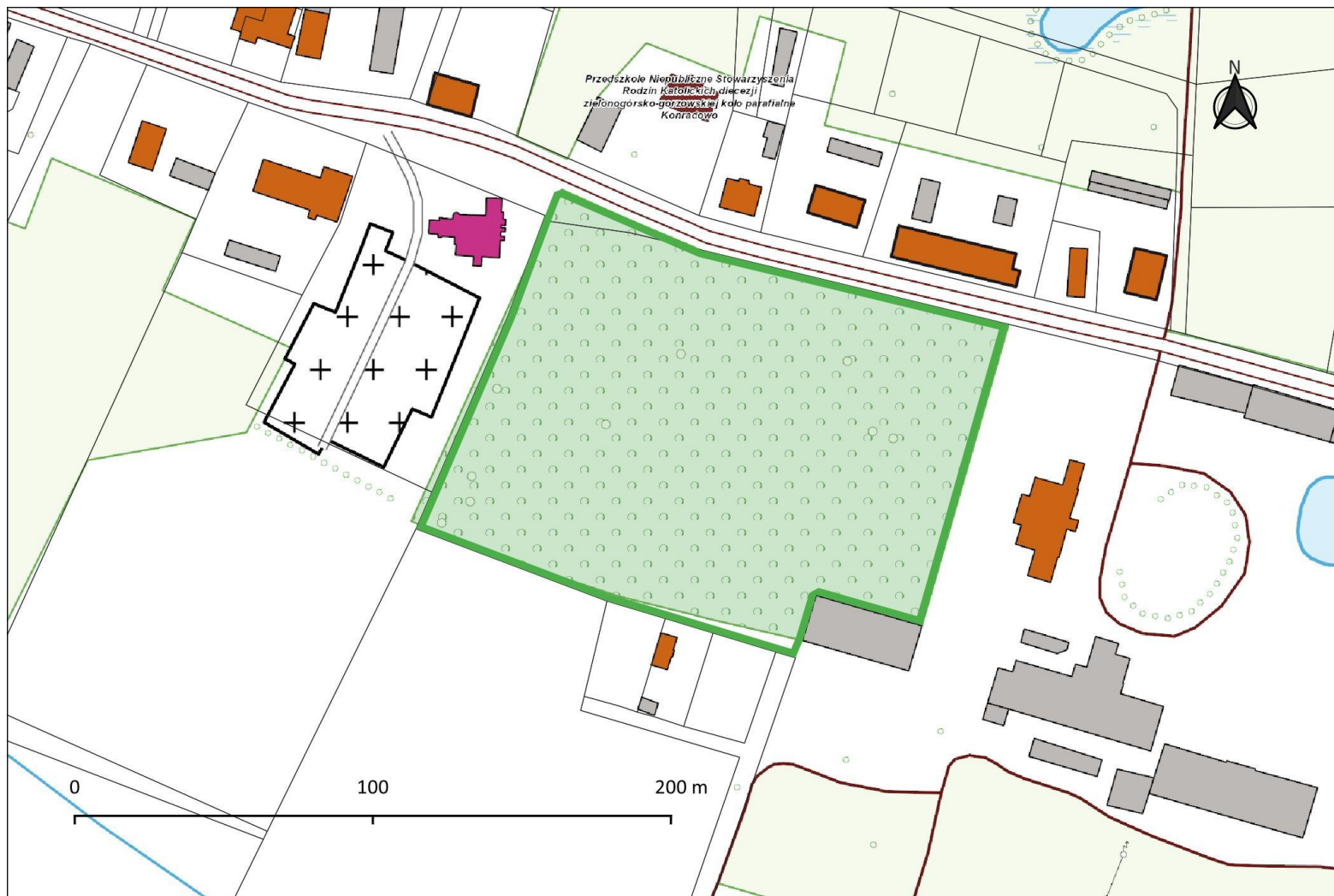
5. Przynależność administracyjna
województwo **lubuskie**

powiat **wschowski**

gmina **Szlichtyngowa**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków pod nr 1489 z
dnia 07.03.1994 r.**

Widok na elewację wschodnią.

Historia.

Wieś Stare Drzewce ma metrykę średniowieczną. Folwark założony został późno, bo dopiero w połowie XIX wieku, z inicjatywy Joanna Gottfrieda Schoena, żyjącego w latach 1770-1831. Wówczas też prawdopodobnie powstał obecny dwór wraz z parkiem. Kolejnym właścicielem majątku została rodzina Zakrzewskich, której obecność w Starych Drzewcach potwierdzają przekazy z lat 80. XIX wieku. Wcześniej pojawia się niepewne nazwisko Duhringa, być może dzierżawcy. W czasie I wojny światowej majątek należał do bliżej nieznanej osoby – niejakiego Maciejewskiego. W okresie przed II wojną zarządcą majątku był Jerzy Nowak, pochodzący ze Śląska. Wobec ubóstwa informacji źródłowych metrykę dworu ustalić trzeba w oparciu o analizę jego architektury. Z oczywistych względów określenie czasu budowy będzie miało charakter przybliżony. Dostrzegalne cechy stylowe klasycyzmu pozwalają datować zabytek na lata około 1820-1830.

Opis.

Park pochodzący z 2 poł. XIX w. ma charakter krajobrazowy. Założony jest na rzucie prostokąta i ograniczony ozdobnym murem ceglanym. Od strony wsi znajdują się pełne przęsła ceglane, natomiast przy wjeździe do dworu przęsła są częściowo tynkowane i malowane. Mapa topograficzna z 1939 r. pokazuje czytelny układ drożny, który pokrywa się prawie w całości ze współczesnymi drogami i ścieżkami parkowymi. Dawny układ dróg w parku miał charakter swobodny, był poprowadzony od bramy od strony wsi, peryferyjnie wzdłuż granic, okalając dawne wnętrza i polany, ostatecznie kierując się w stronę dworu. Przed zach. elewacją budynku rezydencji znajdowała się rozległa polana otoczona grupami drzew ozdobnych. Od pn. strony dworu mieściło się wejście do parku. Obecnie park porośnięty jest całkowicie samosiewami drzew i krzewów. Trudno odczytać w terenie ślady dawnego układu dróg. Tylko w części środkowej znajduje się droga użytkowana obecnie przez właścicieli domów mieszczących się przy pn. granicy parku. Prowadzi ona w tej części przez dawną polanę parkową. Mimo braku pielęgnacji zachował się liczny starodrzew. Należą do niego głównie gatunki rodzime. Są to: lipy drobnolistne, wiązy szypułkowe, klony pospolite, klony jawory, jesiony wyniosłe i graby pospolite. Zachowały się nieliczne gatunki ozdobne. Na peryferiach dawnej polany przy granicy z kościołem, rośnie buk w odmianie czerwonoлистnej. Blisko pd. skrzydła dworu dagleżja zielona. Przy bramie wjazdowej piękny głóg szkarłatny. Licznie występuje tu również robinia biała. W części przydworskiej parku czytelna jest dawna kompozycja z drzew ozdobnych na niewielkiej polanie oraz pozostałość po dawnym stawie. Krzewy ozdobne rosnące w parku to śnieguliczka i suchodrzew. Zostały zdominowane całkowicie przez czarny bez i podrost drzew. Gęste runo parkowe całkowicie pokrywa ziemię. Należą do niego głównie podagrycznik, pokrzywa, niecierpek drobnokwiatowy oraz bluszcz pospolity. Mur i niektóre drzewa porasta bluszcz pospolity .

Wartości.

Park krajobrazowy prezentuje wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną i naukową. Jest przykładem założenia parkowego z przełomu XIX i XX wieku, które bardzo nielicznie zachowała się w tej części regionu.

Stan zachowania.

Park stracił cechy parku krajobrazowego. Łąki i polany zanikły, zarosły osie widokowe. Mimo długoletnich zaniedbań obiekt nadal może być przywrócony. Należy jak najszybciej podjąć działania na rzecz rewaloryzacji założenia, które powinny być poprzedzone wykonaniem dokumentacji inwentaryzacyjnej i projektowej. Odtworzyć powiązania widokowe w zakresie lokalnym i połączyć obiekt z dalekim krajobrazem. Działania te umożliwią mieszkańcom korzystanie z parku, gdyż w chwili obecnej jest to niemożliwe.

Postulaty dotyczące konserwacji.

Park ma w sobie olbrzymi potencjał. Wymaga gruntownej rewaloryzacji, ale dzięki zachowaniu w dobrym stanie bogatego drzewostanu i malowniczego otoczenia jest możliwe jego odtworzenie i przywrócenie mu dawnej świetności.

Bartosz Idryjan

20.09.2021r.

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków